

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 12, 33, 43,
89, 110, 112, 573, 607, 608, 614, 627, 632, 640, 642 IR 661 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO (toliau – ANK projektas) IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VAIKO
MINIMALIOS IR VIDUTINĖS PRIEŽIŪROS ĮSTATYMO NR. X-1238 12 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO (toliau – Vaiko priežiūros įstatymo projektas) (toliau
kartu – Projektai)
(TAP NR. 19-1379; TAIS NR. 19-8413(2))**

2019-09-06 Nr. NV-2565

Vilnius

Įvertinę Projektų atitiktį įstatymams bei teisės technikos reikalavimams teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

Dėl ANK projekto:

1. ANK projekto 1 straipsniu keičiama Administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 12 straipsnio 1 dalis, išplečiant mažai pavojingų veikų sąrašą naujomis veikomis. Mažai pavojinga veika pagal ANK 12 straipsnio 1 dalį laikoma administracinio nusižengimo požymių turinti veika, kurią padarius, ANK 22 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytą administracinės nuobaudos paskirtį galima įgyvendinti netraukiant asmens administracinę atsakomybę, o teisę pradėti administracinio nusižengimo teiseną turintis pareigūnas gali jos nepradėti ir pareikšti asmeniui žodinę pastabą. ANK 22 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodyta, kad administracinių nuobaudų paskirtis be kita ko yra: „atgrasyti asmenis nuo administracinių nusižengimų ar nusikalstamų veikų darymo ir paveikti administracinius nusižengimus padariusius asmenis, kad jie laikytųsi įstatymų ir vėl nedarytų administracinių nusižengimų“. Atsižvelgiant į tai, manome, kad nepakankamai pagrįstas ANK 258 straipsnio 2 dalies, 261 straipsnio 1 dalies, 333 straipsnio 3 ir 5 dalių įrašymas į ANK 12 straipsnio 1 dalį, nes pagal ANK 258 straipsnio 2 dalį, rekultivacijos projektų nevykdymas užtraukia baudą asmenims nuo 140 iki 300 eurų ir juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo 300 iki 560 eurų, pagal ANK 261 straipsnio 1 dalį, žemės sklypų naudojimas ne pagal nustatytą pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą, taip pat trukdymas žemės naudotojui naudoti žemę pagal nustatytą pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir (ar) būdą užtraukia baudą nuo 140 iki 300 eurų, pagal ANK 333 straipsnio 3 dalį privačios nuosavybės ar patikėjimo teise priklausančios, perduotos neatlygintinai naudotis pagal panaudos sutartį, nuomojamos ar subnuomojamos žemės, kurios plotas viršija tris, bet neviršija

dešimt hektarų, nesutvarkymas taip, kad ji būtų tinkama naudoti pagal pagrindinę naudojimo paskirtį, užtraukia baudą nuo 140 iki 300 eurų, o pagal šio straipsnio 5 dalį – privačios nuosavybės ar patikėjimo teise priklausančios, perduotos neatlygintinai naudotis pagal panaudos sutartį, nuomojamos ar subnuomojamos žemės daugiau kaip dešimt hektarų ploto nesutvarkymas taip, kad ji būtų tinkama naudoti pagal pagrindinę naudojimo paskirtį, užtraukia baudą nuo 300 iki 560 eurų. Taigi tiek apatinės, tiek viršutinės ribos yra pakankamai aukštos – atitinkamai 140 arba 300 eurų ir 300 arba 560 eurų. Daugelis, kitų veikų, už kurias numatytos dar mažesnės sankcijos ar tokios pačios – nepatenka į ANK 12 straipsnio 1 dalies reguliavimo sferą (pvz., 251 str. 1-6 dalys, 253 str., 332 str., 257 str.). Pažymėtina, kad ANK 12 straipsnio 1 dalyje į *mažai pavojingų veikų* sąrašą neturėtų būti įtraukiamos veikos, turinčios pakankamai griežtų administracinių nusižengimų požymių. Sankcija, kurios minimali riba viršija kelis šimtus eurų, iš esmės parodo, kad įstatymų leidėjas ją visais atvejais laiko kaip gana pavojingą veiką. Siekiant pritaikyti tokių nusižengimų sankcijas prie įvairių galimų faktinių aplinkybių, siūlytina ne plėsti ANK 12 straipsnio 1 dalies sąrašą, o, pavyzdžiui, mažinti atitinkamų administracinių nusižengimų sankcijų apatines ribas.

2. Siekiant išvengti skirtingo interpretavimo taikant ANK normas siūlome suvienodinti ANK vartojamas sąvokas ir ANK projekto 3 straipsniu keičiamo ANK 43 straipsnio 3 dalyje vietoj sąvokos „ne teismo tvarka nagrinėjanti institucija“ vartoti kitose ANK nuostatose vartojamą sąvoką „ne teismo tvarka nagrinėjanti institucija (*pareigūnas*)“.

3. Apkreiptinas dėmesys, kad rekomenduojama teisės aktų pakeitimus, įgyvendinančius Europos Sąjungos (toliau – ES) teisės aktus, nedėstyti su nacionalinėmis iniciatyvomis. Tačiau neatsižvelgus į šią rekomendaciją ir teikiant ANK projekto 4 straipsnyje ir ANK projekto 16 straipsnyje siūlomus pakeitimus, susijusius su nuoroda į ES teisės aktą, analogiškai pakeitimai turėtų būti atlikti ir dėl kitų nuorodų į ES teisės aktus atsižvelgiant į Nuorodų į Europos Sąjungos teisės aktus pateikimo įstatymuose ir kituose teisės aktuose rekomendacijų, patvirtintų Europos teisės departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos generalinio direktoriaus 2002 m. gruodžio 13 d. įsakymu Nr. 106K, nuostatas. Pavyzdžiui, kai kurie ES teisės aktai nurodyti ANK priede pripažinti netekusiais galios, pvz., šio priedo 25 punkte – 2005 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB dėl finansų sistemos apsaugos nuo jos panaudojimo pinigų plovimui ir teroristų finansavimui arba pakeisti, tačiau nenurodyti jų paskutiniai pakeitimai pvz., šio priedo 95 punkte – 2015 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/757 dėl jūrų transporto išmetamo anglies dioksido kiekio stebėsenos, ataskaitų teikimo ir tikrinimo, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2009/16/EB ir kita. Keičiant šias nuorodas turėtų būti įvertintas poreikis keisti ir ANK nuostatas, kuriomis įgyvendinami pakeisti ES teisės aktai ir poreikis pildyti ES teisės aktų ir nacionalinių teisės aktų atitikties lenteles.

4. ANK projekto 12 straipsniu keičiamo ANK 632 straipsnio 5 dalyje nurodyti veiksmai, kuriuos teismas bylos nagrinėjimo iš esmės metu, turi teisę atlikti, tačiau nenurodyta, kodėl pasirinkti būtent tokie veiksmai (pvz., nenurodyta teisė išreikalauti bylai turinčius reikšmės daiktus ir dokumentus, paskirti psichiatrijos ekspertizę ar kitą ekspertizę, gauti specialisto paaiškinimus).

Siūlome šį sąrašą praplėsti ir (arba) Projektų aiškinamajame rašte pagrįsti siūlomą teisinį reguliavimą (pasirinktų veiksmų sąrašą).

5. Atsižvelgiant į tai, kad ANK projekto 14 straipsniu keičiamo ANK 642 straipsnio 1 dalies 4 punktas pripažįstamas netekusiu galios, siūlome keisti ir šio straipsnio 4 dalį, kurioje duota nuoroda į šį punktą.

6. Įgyvendinant ANK projekto 6 straipsniu keičiamo ANK 112 straipsnio pakeitimą turės būti keičiamas ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2002 m. gruodžio 30 d. įsakymas Nr. 522 „Dėl Nekilnojamojo turto kadastrinių matavimų ir kadastro duomenų surinkimo bei tikslinimo taisyklių patvirtinimo“, todėl šį įsakymą siūlome nurodyti Projektų aiškinamojo rašto 11 punkte. Taip pat siekiant užtikrinti, kad įgyvendinamieji teisės aktai būtų pakeisti ir įsigalioję su ANK pakeitimais – siūlome nukelti ANK įsigaliojimą, o ANK projektą papildyti įsigaliojimo ir ANK įgyvendinamųjų teisės aktų priėmimo nuostatomis.

7. Atsižvelgdami į Korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 15 punkto nuostatas (kai reguliuojami visuomeniniai santykiai, susiję su teisės pažeidimų tyrimu, atsakomybės už teisės pažeidimus sąlygomis) ir į Aplinkos ministerijos Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos 2019 m. liepos 18 d. raštu Nr. 2D-9546 pateiktas pastabas, kurioms pritarė Aplinkos ministerija (vienoje jų nurodyta, kad ANK siūlomi pakeitimai galėtų turėti įtakos ir korupcinio pobūdžio veiksams kilti) siūlome atlikti ANK projekto antikorupcinį vertinimą, kuris išsklaidytų minėtus nuogąstavimus.

8. **Vaiko priežiūros įstatymo projekto** 1 straipsnyje (keičiamo įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 1 punkte), atsižvelgiant į ANK vartojamas sąvokas, po žodžio „institucija“, įrašytinas žodis skliaustuose „(pareigūnas)“.

9. Manome, kad **Projektų aiškinamojo rašto** 1 punkto pirmojoje pastraipoje pateikta ANK projekto rengimo tvarka (įgyvendinant Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Vyriausybės kanclerio 2017 m. vasario 21 d. rezoliucija Nr. S-52-438) yra Vyriausybės reikalas, todėl, manome, kad įstatymo leidėjui jos taip detalčiai apibūdinti nebūtina.

Teisės grupės patarėja

Aida Gritienė